

fra ulovlige Strejker, thi ulovlige Strejker kan man nu ikke reducere til ingenting. Man kan ikke se bort fra, at der er anarkistiske Forhold i Byggefaget, hvis Virkning er den, at det ikke bliver muligt at bygge. Vi faar ingen Huse bygget, vi har Bolignød, Stat og Kommune maa øse Tusinder ud for at hjælpe og hjælper endda ikke.

Minister Stauning: I Anledning af Bemærkningen fra det 5te Medlem for 1ste Kreds (Foss) om Lønnen her i Landet i Forhold til andre Lande maatte jeg maaske sige, at jeg tror dog fremdeles, det vilde være paakrævet, at en Undersøgelse fandt Sted. Nu hævdede det ærede Medlem ganske vist, at Danmark stod højest næst efter Norge. Jeg hørte forleden Dag af en Mand, paa hvis Troværdighed jeg ikke har Grund til at stole mindre end paa det ærede Medlems, at Danmark stod adskilligt nede i Rækken, og at man baade i Tyskland og i England stod langt højere end i Danmark. Noget absolut kan der neppe bygges paa den Paastand, som det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds fremkom med i Dag.

Det ærede Medlem gjorde dernæst en Bemærkning til mig i Anledning af den Betragtning, jeg gjorde gældende, at det var ikke uden Betydning, men tværtimod nødvendigt at vide, baade hvorledes Lønnen stod, og hvorledes Prisniveauet var. Det var af afgørende Betydning for Arbejderne, og uden om Hensynet hertil er det neppe muligt at komme. Det ærede Medlem gik nu videre og spurgte, om ikke ogsaa Arbejdslønnens Stigning maatte have og havde en betydelig Indflydelse paa Prisniveauets Stigning. Helt uden Betydning er det naturligvis ikke, men hvis jeg genkalder i min Erindring, hvorledes Udviklingen har været, var Prisstigningen paa Livsfornödenheder en Kendsgerning i flere af disse Krigsaar, da Arbejdslønnens Stigning var ganske forsvindende. Først i den allersneste Del af disse Aar er der sket en betydelig Lønstigning, men ganske vist først, efter at Prisniveauet var kommet op paa en saadan Højde, at der reageredes voldsomt derimod af Arbejderne. At den Lønstigning, som har fundet Sted, igen paavirker Varepriserne, er højest rimeligt, men der er sikkert andre og endnu kraftigere Midler, der har været i Anvendelse for Lønstigningen.

Jeg turde maaske, da det ærede Medlem nu berørte Forholdene i Byggefagene, gøre en enkelt Bemærkning herom. Det

er rigtigt, at der er Tilstande i Byggeverdenen, som aldeles ikke er hyggelige at betragte, men jeg vil henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at der foruden den Syndikalisme, som viser sig blandt Murerarbejdsmand og Murersvende, ogsaa er noget, man i den nyere Tid kalder Arbejdsgiversyndikalisme. (Foss: Statsyndikalisme). Det kan der ogsaa være noget om, men det har i denne Forbindelse ikke saa stor Interesse. (Foss: Jo). Jeg mener det modsatte. Men i en anden offentlig repræsentativ Forsamling er der for kort Tid siden ført en Diskussion, hvorunder det uimodsagt er gjort gældende, at Arbejdsgiverne i Byggefaget har bidraget meget stærkt til hele den Udvikling, som er foregaaet, ved aldeles ikke at overholde indgaaede Overenskomster, men at give Tillæg i en Udstrækning paa visse Tider og Steder, som var lidet rimelige under Hensyn til de indgaaede Overenskomster, og ud fra den Betragtning, at det spillede slet ingen Rolle for Tiden, om der kom et Tusind mere eller mindre her eller der, thi der var Trang til Boliger; ingen vovede at spørge om, hvad det kostede at faa bygget og faa Lejlighed. Arbejdsgiveren var endda interesseret i, at Byggeomkostningerne blev saa høje som muligt, thi des højere blev ogsaa hans Udbytte. Dette er uimodsagt fremsat i en anden offentlig Forsamling for kort Tid siden, og der er vist noget deri. Det er værd at have Opmærksomheden henvendt derpaa. I alt Fald har jeg ogsaa haft Lejlighed til at konstatere en Udvikling af den Art, hvorunder Arbejdsgiverne har medvirket paa en Maade, som der maaske ogsaa var Grund til at vende sig imod.

Det ærede 15de tingvalgte Medlem (Dalsgaard) gjorde igen en Bemærkning om Affattelsen af § 14 og sagde, at det kunde være lige meget, hvem der havde skrevet den, Ansvaret faldt paa mig. Det er fuldkommen rigtigt, og jeg vedkender mig det. Jeg har modtaget Paragraffen i den Affattelse, jeg kunde faa, og har anbefalet den og har ogsaa her givet en Forklaring af, hvad Paragraffen indeholder, jeg er altsaa vidende om, hvad Meningen er med denne Paragraf og har givet denne Mening til Kende, og derved maa jeg saa staa. Jeg bærer Ansvar for, at det er en uheldig Affattelse, det erkender jeg; men det var den eneste Affattelse, jeg kunde faa gennemført ved Forhandlingen i det andet høje Ting.

Jeg maa maaske ogsaa give et Bidrag til Belysning af Sagen vedrørende de 1 400